

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cismădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În Bucuressi

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se inapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Cu 1-a Ianuarie v. 1889

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în monarhie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung*.)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonați sunt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea unde se află și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fășile, în cari li s'a trimis țiarul până acuma.

Administrațiunea țiarului

„Tribuna“.

Sibiu, 12 Ianuarie st. v.

Discuțiunea asupra proiectului de lege militară în casa deputaților Ungariei încă nu e terminată nici în desbatere generală. Este însă și din cele de până acum știute din discuțiunea aceasta foarte caracteristic un lucru. Mulțimea oratorilor *pro* și *contra* vorbesc ca-și-când în Ungaria nu ar mai fi alți oameni afară de Maghiari.

Cum se poate aceasta din partea unor oameni cu pretențiuni cum sunt ale politiciilor maghiari, nu se poate explica altfel, decât că domnii, care discută așa, sunt cuprinși de o grandomanie fără margini. Ei nu mai au nici o considerațiune față cu naționalitățile nemaghiare, ci trec preste ele ca preste nisce lucruri, care nici că mai există. În toată discuțiunea, când este vorba de limba, în care sunt de a se face examenele aspiranților de oficer de rezervă în armată, cât pentru țerile unguresci oratorii, pretind respectarea limbii maghiare ca-și-cum în țerile unguresci altă limbă nu s'ar vorbi decât numai și numai cea maghiară.

Dacă atitudinea aceasta observată de toate partidele, observată și de gu-

vern, corăspunde intereselor adevărate ale țerilor unguresci sau nu corăspunde, se vede, că puțin le pasă domnilor din dieta Ungariei. Domnii din casa deputaților Ungariei se vede că limba maghiară • consideră de superioară intereselor regatului unguresc, așa după-cum este el lăsat de D-șeu. Domnii din casa deputaților Ungariei se vede că cred, că toată fericirea regatului atâră numai dela limba maghiară.

În adevăr, dacă numai limba maghiară ar fi prețul, cu care s'ar pute răscumpăra fericirea țerilor unguresci, n'ar fi scump acel preț. Fericirea țerilor însă prin urmare și a celor unguresci atâră cu totul dela alți factori, care, dacă vor fi nebagăți în seamă, cum la noi de vre-o douăzeci de ani încoace sunt nebagăți în seamă, vor avè urmări foarte grele. Bunăstarea în privința intelectuală și materială a cetățenilor sunt factorii, care constituiesc fericirea cea adevărată pretutindenea. Țerile unguresci nu pot face excepțiune în privința aceasta. Prin'o limbă, care este a unei părți nu de tot considerabile a locuitorilor regatului unguresc, bunăstare, și intelectuală și materială, nu se poate efectui. De aceea noi considerăm de eroare capitală politică, că din partea politiciilor maghiari se pune pond într'o măsură atât de mare pe limba lor.

Soarta proiectului de lege dela ordinea țilei în casa deputaților Ungariei am spus-o mai înainte, care are să fie. Este asigurată majoritatea, cu care se voteze ori-ce proiect de lege. Este însă altă soartă, despre care în ziua de astăzi e cu greu omului cu sentiment în adevăr patriotic a se pronunța. Aceasta este soarta cetățenilor statului unguresc, care n'are majoritate în parlamentul unguresc, dar' care înainte de toate ar trebui asigurată, căci valorează mai mult decât ori-ce proiect de lege, din câte vin la desbatere în parlamentul unguresc.

De soarta aceasta, cea mai prețioasă, însă părinții patriei de astăzi n'au timp să se intereseze.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 12 Ianuarie st. v.

Proiectul de lege militară în dieta ungară.

În dieta Ungariei se continuă desbaterea generală asupra proiectului de lege militară. În ședința de Marți a vor-

bit mai întâiu opoziționalul Szadowszky. Lui a urmat Demkó, care a făcut opoziția atentă, ca să nu agiteze tinerimea și să nu ducă pe stradă discuțiunea asupra unui obiect atât de important pentru patrie. Iosif Madarász a dovedit apoi, că întreaga lege de tranșacție e în contra genului maghiar. După el, proiectul din chestiune e un atentat în contra constituției și a libertății. Carol Pulszky a vorbit pentru proiect. Ludovic Mocsáry încă a rostit un discurs fulminant în contra proiectului și a pledat pentru o armată ungurescă independentă. Cu privire la limba germană, oratorul a expus, că aceea cu timpul va scoate din școale toate celelalte discipline. Dacă aceasta va merge tot așa, în curând nu va mai exista nici o instrucțiune ungurescă, nici o școală ungurescă. Reflectând la discursul dlui Pulszky, dl Ludovic Mocsáry și-a terminat pledoarul astfel: „Discursul lui Pulszky învoală negațiunea statului ungar. Chestiunea naționalităților atinge numai afaceri interne, să facem noi și dintr'însa o afacere comună? Deputatul Iókay a întrebat ieri foarte corect, că unde este analogia între raportul, în care stăm noi cătră monarhie, și între acela, în care stau Maghiarii față cu naționalitățile din Ungaria? Noi ne supunem supremației unei limbi străine, dacă învățăm nemțesc, naționalitățile însă, învățând limba maghiară, își însușesc numai limba națiunii politice, în al cărei stat trăiesc. Ele învață limba maghiară în propriul lor interes, pentru-ca să-și poată exercia ingerența ce le compete asupra afacerilor publice ale țerii. N'are deci nici un înțeles a țice să ne germanisăm, pentru-ca să putem fi îndreptați a maghiarisa. Aici însă nu se tractează de chestiunea naționalităților, ci de aceea, ca să apărăm limba maghiară față cu supremația celei germane, căci altfel sîntem amenințați cu disoluțiune“.

Discursul dlui Mocsáry, care în unele puncte stă în contradicție cu atitudinea lui de până acum față cu naționalitățile nemaghiare, a fost viu aplaudat de întreaga opoziție din dietă și guvernamentalul „Pester Lloyd“ se află îndemnat a-i face următoarele aprețări:

„Deputatul Ludovic Mocsáry, care, după-cum se știe, s'a despărțit de bunăvoe decâtă acel partid, căruia a

aparținut un lung șir de ani, pare-că în sfârșit a dorit eară să fie aprobat de soții lui de principii de odinioară și a rostit un discurs în contra armatei comune, sciind prea bine, că pe această cale își poate ajunge scopul mai bine. El s'a arătat de cel mai mare exaltado maghiar, el a afirmat chiar, că privesce în ordonanța contelui Csáky o violare a constituției și era eară acel Ludovic Mocsáry nefălsificat de odinioară, Ludovic Mocsáry de pe acele vremuri, când nici Sașii netăpăcați, nici Români nemulțumiți nu îl priviau ca pe un combatant de al lor. Dacă onorabilul reprezentant din Caransebeș a avut eară plăcerea a se preface într'un șovinist ortodox, împăce-se pentru aceasta cu alegătorii sei și cu aceia, care în anii din urmă i-au însoțit pașii cu depeși de aprobare emfatică, și nu avem nimic în contră, dacă partidul independent primesce eară pe rătăcitul și ispășitul ei fiu. Dacă însă dl Mocsáry diformează și legea de tranșacție, atunci noi vom trebui să protestăm în contra acesteia.“

După unele reflexiuni ale deputatului Pulszky, s'a ridicat ședința și probabil că desbaterea generală asupra proiectului militar va mai ține întreaga săptămână, deoarece încă tot mai sunt șapte oratori însinuați.

Măsurile militare ale Rusiei.

Cele mai noue măsuri militare ale guvernului din Petersburg sunt comentate de înșai presa rusească într'un mod, care nu mai lasă nici o îndoeală asupra însemnătății lor. „Novoie Vremia“ țice în această privință fără șficală, că scopul acestor măsuri este exclusiv de a aduce puterile de luptă ale Rusiei în districtele vestice la un nivel cu cele ale statelor învecinate. Prin transformarea batalioanelor de rezervă în regimente, armata se sporesce cu 350 oficieri și 19.880 soldați. Cinci batalioane de artilerie ale brigadelor de linie, care acum se transformează în regimente de artilerie cu câte două batalioane, își au garnisoanele în districtele militare din Varșovia, Kiev și Odessa, prin urmare de asemenea în Vest și în Sud. „Novoie Vremia“ justifică aceste măsuri în același fel, cum a făcut-o „Rusky Invalid“ în anul trecut, arătând, că Rusia nu e în stare să mobilizeze atât de curând ca și vecinii ei și astfel trebuie să țină o parte a puterilor

sale de luptă gata pentru rășboiu. Aceeasi foaie împărtășește mai departe, că măsurile aceste sunt insuficiente și că numărul de nou createlor regimente de artilerie va avè să se dublice.

Situația în România.

„Correspondance de Pesth“ primesce dela corespondentul seu din Bucuressi următoarele informațiuni, pe care le reproducem până la altele cu rezervă:

Fiecare minister, care nu are omo-genitate, poartă în sine din ziua venirii sale la putere, germele căderii sale. Cabinetul Rosetti—Carp din nenorocire nu va face excepțiune dela această regulă generală. Un guvern nu este tare și solid, până când toți bărbații de stat, care-l compun, nu aparțin aceleiași fracțiuni parlamentare.... Trebuie să ne așteptăm la o crisă ministerială, dar' este foarte greu a prețice lista ministrilor viitori. După întrunirea camerei se va discuta o propunere prezentată de opoziție, care cere a pune fostul minister Brătianu în stare de acuză. Această propunere fără îndoeală va fi respinsă. Între proiectele de lege, care se vor supune în curând votului camerei, sunt unele de importanță foarte mare, între care și acela de a restitui privilegiile porturilor Galați și Brăila și unul pentru înamovabilitatea judecătorilor. Regele a agrățiat pe toți acusații și condamnații din școala țerănilor. Aceasta măsură a făcut impresie foarte bună în toată țeara.

Schimbarea de cabinet în Sărbia.

Regele Milan nu se gândește deloc de a demisiona actualul cabinet Nicolae Christici. Regele voescce, ca actualul minister să intervină la elaborarea ordinii de alegeri, asupra căreia tocmai acum s'au început consultările în comisiunea de reviziune mai restrînsă și care trebuie să fie stabilită până la 1 Maiu a. c., și apoi să rămână în funcțiune până la alegerile ce se vor ține la 14 Septemvrie pentru Șeupcina ordinară.

Regele crede, că numai atunci va pute compune un cabinet, care corăspunde adevăratei majorități.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Laocoon.

— Notițe. —

De

G. B. Duceă.

1.

„Tribuna“ va publica o traducere a lui Laocoon, de Lessing; o carte, de a cărei „valoare canonică“ vorbesc toți cei-ce se înfdeletnesc cu artele, cu firea și legile lor. Care estetic n'a studiat-o cu răgaz și cine n'a învățat ceva din ea? Germanii o curăță bucurosi de elementele de erudiție și o publică în ediții populare, să o poată ceti tot omul cult, să o cetească ușor și cu plăcere. A mijlocii dar' și publicului mare românesc cunoascerea acestei scrieri a celui dintăiu critic din Europa, cum i'a țis Macaulay lui Lessing, este o încercare ce merită câtușa atenție. Ce fac edițiile populare germane va fi făcut și traducătorul; va fi ținut seamă și de publicul mai puțin deprins cu acest fel de cetiri.

Până să se publice, eu aș încerca să împărtășesc câteva împregiurări și fapte, care să înlesnească priceperea ei: aceste vor fi în spiritul lui Laocoon și pe seama celor-ce nu le vor fi cunoscând, și aș mai încerca apoi să indic câte o idee ori lege, pe care esteticii moderni nu o mai primesc decât cu modificări, lărgindu-le ori micșorându-le sfera ce le-a dat-o Lessing de aproape o sută douăzeci-și-trei de ani. Aceste însemnări vor fi puține și scurte. Să le discuți pe larg, nu poți, dacă nu voesci să ieși din cadrul unei înțroduceri foiletonistice la Laocoon. Le voi aduce într'un mic excerpt al cuprinsului acestei scrieri.

Excerptul îl socotesc necesar pentru o înțelegere deplină, legată a lui Lessing; știe-se doară, că Lessing nu scrie cărți, ci neregulate colecțiuni, cum țice el, nu scrie un sistem, ci face numai cercetări și une-ori se abate de pe calea largă și pe poteci; se știe, că el este vecinic polemic, că pornesc dela greselile altora, le demonștră și adevărul țil' dă gata numai după-ce țai urmărit cu atențiune în toate apucăturile lui, în arangiarea tactică a argumentelor, în asaltarea lui, în cucerirea lui. Astfel Lessing are un stil mișcat, dramatic, în care el își obiectivează felul lui de a gândi, firea lui ageră, neastămpărată, lacomă după adevăr. Excerptul desface vederile lui de acest aparat, care de altfel îi dă cărții valoarea unei opere artistice eminente.

Așadar n'u pentru cine știe aceste lucruri, și căți nu le știu! ei pentru cei-ce n'au avut privilegiu să le cunoască le-am scris, tocmai ca și revistele literare. Și astfel socotesc, că am făcut și fac un lucru bun. Aceasta o țic, aducându-mi aminte de nisce notițe foarte inexacte și puțin convințioase ce s'au scris despre mine, drept răspuns la articolii mei în câteva țiare de ale noastre. Dela „Convorbirile Pedagogice“, spre pildă, am aștepta cel puțin o serioasă obiectivitate.

Dar' să revin la Laocoon.

2.

Despre asemănările și potrivirile poeziei cu pictura s'a scris destul de des; dar rare-ori s'a scris și atât de clar, încât ele să fie ferite de influențe rele. Influentele aceste se ved' la poezie în mania descrierilor, la pictură în alegorii; oamenii au voit adevăr să facă din poezie un tablou cu graiu, fără să știe anume ce poate zugrăvi și ce să

zugrăvească; din pictură au voit să facă o poezie mută, fără să știe dacă ea va zugrăvi idei și ce fel de idei. Greselile aceste nu le-ar fi făcut, dacă oamenii s'ar fi gândit după cuviință și la deosebiriile lor. Așa scrie Lessing în fragmentele rămase dela el. A pătrunde cu agerime deosebiriile felurilor rămuriri ale activității spiritului omenesc este un semn caracteristic al firii lui Lessing; el a îndreptat mult din ce au greșit multe veacuri. Trebuie să fii tînăr, scria la bētrănețe Goethe, care cetise pe Laocoon ca student în Lipsca, să-ți poți închipui ce efect a produs el. Dicala vechie și rēu înțeleasă *ut pictura poēsis* se șterse; deosebirea între artele plastice și retorice se clarifică, virfurile lor se despărțiră, ori-cât erau de aproape bazele lor. Cele dintăiu lucră pentru sensul vederii, ce nu se mulțumesc decât cu ce-i frumos, cele din urmă pentru fantasia, care mai suferă și ce-i urit.

Se făcea lumină. Dar' cine pricinuisse întunerecul, confuzia? „Antitesa orbitoare“, că poezia este o pictură cu graiu și pictura o poezie mută, este vechie de tot, este a Grecului Simonides; dar', după Lessing, Simonides trebuie că s'a gândit mai mult la efectul lor, când le-a comparat astfel, nu la mijloacele lor. După socoteala altora frasa asta este o vorbă mai mult paradoxă, decât lămurită în idee, deși se bazează ori-cum pe un sentiment instinctiv corect de adevăr. De altfel în toată anticătatea nu există nici un scriitor, care să se fi ocupat mai din adinsul cu chestiunea aceasta, nici chiar Aristoteles. Nu-i vorbă, câte-o observare găseci pe ici și pe dincolo și la ea, spre pildă ideea, că poetul poate să-ți vorbească de ori-ce, căci are cuvinte deajuns, în vreme-ce sculptorul,

care se luptă și cu materialul, se mărginesce numai la un moment al acțiunii; ori ideea, că vorbele nu sînt zugrăvi atât de destoinici ca vâpselile; dar' mai amănunțit și mai lămurit esteticii vechi nu s'au ocupat de chestia noastră. Anticătatea productivă, artiștii ei aveau un simț foarte desvoltat, șciau până unde se întinde hotarul artelor lor, fără să cugete mult la el, aplicau inconștient legile, pentru care Lessing a trebuit să cheltuească atăta muncă și pe care aștăzi o mulțime de poeți și artiști ar trebui să le caute prin manuale. Statuele perfecte grecesci umpleau toate locurile, ochii artiștilor erau vecinic sub nemijlocita lor impresie, ele erau dascălii lor și afară de ele erau vieța și întocmirile publice dascăli. Frumșea grecească este știută. Un corp urt era la Greci o excepție, vorba lui Curtius. Și așa este și plastica lor un product al unei intuiții perfecte, lămurite, norocoaste. Și ea încă nu-i altfel. Și de aceea esteticii n'au avut motiv să grăească.

Dar' motivele veniră cu vremea. „E vremea, când arta decade. Arta păgânismului decăduț se atinge aici ca a evului mediu. Religia romană nu mai individualizează țeii în același grad ca cea grecească, ci îi privesce mai mult ca reprezentanți ai puterilor fizice și spirituale. Virtutea, abundența, constanța, sînt plămăziri vii, persoane. Această înțelegere alegorică se lăți în raport cu silințele celor ce apărău păgânismul prin explicații simbolice. Creștinismul primii unele figuri de aceste drept expresiile felurilor relații și calități. Poeții creștini le folosiau cu predicție, unele poezii lucrau numai cu acest aparat alegoric. Arta asemenea cade roabă alegoriei spre sfârșitul imperiului; este un amestec minunat de tipuri vechi antice și alte fi-

guri mitologice cu alegoriile romane și cele inventate de nou creștine“.

Se mai adoață și alt moment.

Poporul nepricepător al evului mediu învață din simboluri, din picturi, ce nu putea învăța din carte, ca cei luminați. Pictura înlocuesce la el cărțile sfinte. Simbolul și alegoria primesc astfel o hrană priincioasă.

Gustul îi era protector, ea, alegoria, s'a întărit îndată ce arta s'a pus în slujba unor scopuri străine de firea ei; treptat, treptat, ea scăpănește și literatura și împreună cu ea se pun în curs și descrierile lungi și late. E la înțeles, că acum au și critici ori estetici de ce se se ocupe. Dar' afară de rătăcirile poezilor și artiștilor, grăescce ear' Lessing la alt loc din fragmente, paralelele între poezie și pictură i-au sedus și pe ei, de au judecat netemeinic, ei au găsit, că deosebiriile acelor opere de artă și poezie, ce au rēșărit din același motiv, sînt greșeli; adevă ele trebuiesc să se potrivească tocmai pe tocmai! Se înțelegce, aici sîntem deja în vremile mai noue. Căci greselile ce le combate Lessing și pe care le găsim și la renascerea, ca și în evul mediu, se scoboară în cursul vremilor, însemnându-și urmele și în operele celor mai geniali artiști, ca Giotto, Rafael, Rubens și alții și alții. Dela un timp se domoleșce și vin să se frângă apoi, mai ales în ce privesce poezia, de critica germană a lui Lessing.

Am țis mai ales în ce privesce poezia, căci în sculptură și pictură până acum nu se prea simte vre-o influență a principiilor discutate și dovedite în Laocoon, și parțial, nu este nedrept, că nu se simte. Lessing însuși le-a dat artelor plastice mai puțină atenție, decât s'ar crede, socotind după titlu, adevă

CORESPONDENȚA

„TRIBUNEI“.

Țeara-Oltului, în Decembrie 1888.*

(Urmare și fine.)

În comuna X s'a deschis concurs pentru ocuparea postului de învățător cu salariu anual de 80 fl. Au concurat doi pedagogi absolviți a și b. În ziua de alegere se prezentează părinții amânduror concurenți. Pe baza „Statutului Organic“ preotul invită pe alegătorii, ca din doi să aleagă pe unul. Tatăl lui a pășind înaintea alegătorilor, le zise: „Când e vorba de bani, fiiorul meu mai lasă din 80 fl. 20 fl.“ Tatăl lui b pășind, zise: „Când e vorba de bani, fiiorul meu mai lasă 20 fl.“; A mai lasă 20 fl. Astfel salariul s'a lăsat la 20 fl. Acum ambii ar fi voit să rămână și pe 20 fl., dar a trebuit să cedeze unul. Nu știu, care va fi cedat? Destul că la câteva săptămâni îmi povestește un locuitor de-acolo întâmplarea, și la urmă zice: „Acela n'are nici ce pipa anul acesta din acel salariu!“

Iată unde am ajuns cu alegerile de învățători. Am ajuns, ca și cu poporul să ne iee în zeflemea, — cum zice cei de preste Carpați, — cu instituțiile noastre.

Mai anii trecuți a fost apelat dl Baritiu în „Observatorul“, ca să nu încunungi tinerimea noastră preparanții, căci ca mâne o să ne iee compatrioții nostri maghiari și aci pe dinainte; astăzi i-se va da ocaziune a vedea, că ce se ține de Țeara-Oltului, preparanți sunt destui și că în viitorul cel mai apropiat va trebui restrins numărul preparanților, după cum a restrins și statul numărul preparanților.

Ce se ține de cultura învățătorilor olteni, apoi trebuie să mă întorc, — afară de câteva excepțiuni onorabile — la reflexiunile mele făcute la preoți. Cei mai mulți după-ace absoluează preparanția se cred a fi destul de calificați pentru a instrui nise copii mici. De aci apoi nime nu-și mai procură nici o foaie de specialitate, din care cauză aceste, deși numai câteva la număr, abia vegetează.

Ca și preoții, cei mai mulți învățători intră în relațiuni de căsătorie cu țeranii. Și apoi, se înțelege, le este mai ușor a da la purcei, viței și galițe, decât a se ocupa cu lectura sau compozițiuni de stil.

Altum învățătorii nostri au o chemare de tot grea, și departe se fie dela mine intențiunea, ca prin reflexiunile de mai sus să-și descuragez în cariera lor, din contră chiar — arătându-le răul ce-i amenință, — voesc ca aceste reflexiuni să fie audite de toți aceia, care nu au meditat asupra lor.

Avem noi Români multe păcate. Dar dintre toate cel mai mare este pișma.

Aceasta ne face de multe-ori să pis-muim tocmai și pe aceia, care lucră ziua și noaptea pentru deșteptarea neamului românesc. De aci am avut ocaziune să ved, că nu în puține comune preotul și învățătorul, deși numai dinși oameni inteligenți, trăesc în necurmată ceartă și dușmănie.

Moștenit-am noi oare acest păcat dela străbunii nostri, care adese-ori diceau: „Populus et senatus Romanus beneficii et injurias memor esse solet?“ Sau că acela vine dela configurațiunea acestei țeri, închisă de toate laturile cu munți înalți, care vor fi avut o influență decidoare asupra dezvoltării cranului nostru? Hipotesa din urmă nu mi-se pare a fi adevărată, deoare-ce în cazul acela

și compatrioții nostri sași și sēcui ar trebui să fie predomniți de acea patimă. Și tocmai acestia din urmă de multe-ori zice în relațiunile lor zilnice „Te irigy Oláh“. Altum au și Sēcui un păcat, poate mai mare ca al nostru, care este vindict și mânia repentină; în momentul acestor patimi ei sânt în stare a comite cele mai criminale fapte. De aci apoi oamenii nostri de printre Sēcui zice adese-ori: că cu ei se nu te prea împreuni, că-ți fac din trei una; își pun foc, te toacă, — a treia nu ne iartă bunacuvinița se o spunem, cetitorul poate o va afla însuși.

Fericitul Bologa avea un refren: „Iată acum ce e mai bun și frumos, fără numai a locui frații împreună, că intru aceasta a făgăduit Domnul vieța de veci“.

Cu aceste cuvinte voesc să finesc și eu, mai adăugând din posesiile lui Murșan: „Români din patru unghiuri, acum ori nici-odată, niți-vă în cuget, uniți-vă în simțiri“.

Da! Să intrăm uniți în anul 1889. Să ne dăm mâna unii cu alții și să zicem tuturor: „An nou fericit“.

Oltcanul.

De lângă Caransebeș, 21 Ianuarie n. 1889.

Începând cu vestitul Kokán Iános din secția ministerială, până în zilele de față o serie întreagă pe defraudățiuni s'a întemplat în Ungaria.

Acum mai de nou și de interes e, că atotputernicul protojude botezat Imândi-pașa dela Caransebeș, din „cuvioase cauze“, a căpătat un concediu lung, lung de tot, și-a luat adio dela cancelarie, în care cu puterea primită dela tatăl Tisza, fiul Orozy și duclul Jakabffy, în toată țigheala, sub scut sperându-se a fi ca un puternic „föszolgabiró“, a făcut ce a aflat de bine și plăcut. Totodată Dimitrie Bălăciu, notar cercual în bogatul cerc notarial Ohaba-Bistra, e suspendat din post și pus sub cercetare disciplinară.

Urma urmelor va alege ce se va întempla cu patrioții patentat și împintinat din ținutul cel mai primejdios, cel mai atacat de soboli! — la Doda, Ionaș, Drăgălină etc., din focalarul naționaliștilor din Caransebeș, după-cât însă a străbătut până la urechile noastre și cum e opiniunea publică, în mod necuvios și nelegal ar fi manipulat cu nise bani ai comunității de avere a fostului reg. rom. bân. Nr. 13. Urma urmelor va alege ce se va întempla și cu bietul notar român Dimitrie Bălăciu, căci cauza, pentru care vestiții capi ai comitatului Caraș-Severin au aflat de bine și cu scop de a suspenda din oficiu și a pune sub cercetare disciplinară pe respectivul notar român, precăt scim, nu e alta, decât, tradus din limba aleasă a statului, ar fi „negligență în oficiu“. Urma urmelor va alege în fine și aceea, dacă se va pute trage răul, care e mai păcătos, cel suspendat, lipsit de beneficiu și făcut de risul lumii, sau acela, căruia i-s'a neteșit fața, acoperit pata, și în mod cinstit și-a căpătat un concediu lung, lung de tot, dar de risul și ocara lumii nu-i făcut, căci numai între patru ochi, vorbind frate cu frate, amic cu amic, zice că e suspendat, că a făcut mai mult rău decât „negligență în oficiu“.

În cazul de față, privind la ambii din cestiune, atât la „föszolgabiró“-ul de națiune Maghiar, cât și la notarul de națiune Român, stăm uimiți și cu inimile încremenite atât noi,

dar mai virtos pușinii funcționari români, care au inimă nededată cu servilismul, căci de, asupra tuturor atrimă sabia lui Damocle.

Cum se va fini această comedie nici noi, care îi cunoașcem pe amândoi, nu scim; finise-va concediul lung dat dlui „föszolgabiró“ și va lua ear' numele Imândi-pașa, sau în mod cinstit va fi silit să-și deie demisiunea, rămânând om de omenie? Din contră notarul Bălăciu fi-va aflat nevinovat și adus ear' la locul lui, sau vinovat și declarat neapt de purtarea oficiului?

Singur Jakabffy ca cap; Litsék Béla ca gură, vor sci ce e cu amândoi păcătoșii și ce se va alege din ei.

Cunoșcând noi pe patrioții maghiari, care din mila lui D-șeu au ajuns să fie judecători, și considerând, că dl Imândi e patrioț împintinat, adorator al idolului „ideea de stat maghiar“, și plin de merite pentru națiunea maghiară, gândim că va fi iertat, reabilitat, spălat și pus ear' de-adreapta tatălui; considerând mai departe, că cercul notarial Ohaba-Bistra e unul din cele mai grase și bine dotate cercuri notariale, ear' Bălăciu e Român și ca Român e neservil, ne temem că se va face ce se va face și se va afla vinovat, ca un alt patrioț, după chipul și asemănarea lor, să-și ocupe postul și apoi să trăească bine.

Dacă dl Bălăciu va fi vinovat, nu ne e milă de el, întocmai precum nu ne-ar păre rău, dacă dl Imândi s'ar afla nevinovat, poftim însă să se facă dreptate, dar' dreptate adevărată și sinceră, căci înaintea aceleia toți ne aplecăm.

Correspondentul.

Cărțile de școală.

Ministerul instrucțiunii publice a exmis un statut relativ la cenzurarea, aprobarea și folosirea cărților didactice în școlile statului, comunelor, societăților și cele private populare, comerciale și industriale. Acest statut conține următoarele dispozițiuni.

În instituturile de învățământ cuprinse în Art. de lege XXXVIII: 1868 și subordonate conducerii ministerului instrucțiunii publice, apoi în școlile mediilor comerciale, în școlile superioare de fete, în școlile inferioare industriale și comerciale pot fi folosite numai cărți didactice și auxiliare cenzurate și aprobate în mod normal. Aprobarea o dă ministrul pe baza cenzurării consiliului de instrucțiune.

Pentru ținerea în evidență a cărților aprobate se vor publica din când în când consignațiuni. Consignațiunea cărților, care se vor folosi în anul viitor în școlile elementare și civile, precum și în școlile speciale inferioare, se va satorii în conștelegere cu învățătorii și senatele școlare în Aprilie, având a se folosi cărțile edate sau aprobate de stat.

În seminare, școlile secundare comerciale și în școlile superioare de fete statoriese corpul didactic cărțile după principiile de mai sus, ear' consignațiunea lor o trimite inspectorului școlar până la finea lui Iunie. Cărțile neaprobate, înainte de folosire sânt a se supune aprobării. Cărți scrise pentru școlile secundare sau alte școlile, pot fi introduse în aceste instituturi numai dacă au primit anume aprobarea pentru dinsele.

Aprobarea unei cărți noi o pot cere sau corpurile didactice sau autorii. Cererile sânt a se trimite ministerului prin inspectorul școlar, fiind a se acude din fiecare carte câte

5 exemplare și o cutanță de 5 fl. pentru școlile elementare și de 10 fl. pentru celelalte, plățiți pentru cenzurare la perceptorat. Dacă cartea este deja cenzurată pentru școlile secundare, dar' nu anume pentru categoria, pentru care se cere, este a se plăti numai taxa jumătate. În cerere trebuie indicat prețul cărții și școala, pentru care se cere aprobarea. Apoi este a se arăta, că opul nou, în comparație cu alte cărți aprobate, îmbunătățește instrucțiunea și garantează mai bine școlul ei. Numai opuri complete pot fi supuse aprobării. Cărțile, care se vor folosi în anul viitor, sânt a se trimite cel mult până în 15 Octomvrie, căci altmintelea nu vor fi luate în considerare pentru anul viitor.

Inspectorul școlar trimite cărțile cu cererile respective cel mult până la 15 Noemvrie la ministrul, care le supune cenzurării consiliului de instrucțiune. Acesta le predă bărbaiților de specialitate, care cunosc metoda școlii respective. La cenzurare este a se considera: a) Correspunde cartea planului de învățământ? Fîindă acesta indică materia de instrucțiune numai în liniamente generale, este a se constata, că nu e prea voluminos opul sau nu e numai o schiță necompletă? b) Nu este opul în privința științifică rămas înapoi? Dacă da, este a se dovedi cu date.

c) Tractează opul materia corect din punctul de vedere didactic? d) Nu conține dataitul contra statului, a moralei sau religiei, și nu conține agitare contra unei naționalități sau confesii? e) Correspunde gradului de maturitate a elevilor, este bine scrisă? f) Este ajustarea cărții bună, nu este tipărită cu litere prea mici? g) Nu este prea scumpă? h) La opuri în mai multe tomuri este legătură tratată în tractarea materiei?

i) La fiecare carte este a se face cenzurarea în scris și sânt a se arăta cu exemple observările? k) La fiecare carte este a se spune apriat, pentru care școala (școlile) și pentru care clasă se aprobă. Părerea motivată bărbaiților de specialitate o predau consiliului de instrucțiune. Aceasta poate: 1. sau aproba cartea necondiționat, 2. sau, considerând raporturi locale, o poate aproba pentru anumite instituturi.

Consiliul de instrucțiune așterne cărțile cenzurate cu toate actele la ministrul cel mult până la finea lui Martie, ear' ministrul hotărăse definitiv și comunică hotărîrea petenților și în „Néptanítok lapja“ tuturor școlilor populare. Petentul poate cere o copie a actului de cenzurare, care i-se va da nesubscrisă.

Aprobarea se înțelege totdeauna numai pentru o ediție. Aprobarea unei ediții nouă se poate cere direct dela ministrul, dacă nu este schimbată în mod esențial, acudându-se un exemplar vechiu și două noue.

Ministrul predă cartea consiliului de instrucțiune, care va hotări în mod preferent, dacă ediția nouă este în conformitate cu cea vechie. Dacă ediția nouă conține schimbări esențiale, procedura de aprobare este ca și la ediția primă.

Statutul intră în vigoare numai decât după publicare, dar' se permite, ca cărțile folosite până acum și neaprobate să se mai folosească până la finea anului școlar 1889/90. Până atunci este a se cere aprobarea lor, ear' neobținându-se, cu începerea anului școlar 1890/91 sânt a se înlocui cu altele.

CRONICĂ.

Numiri. Ministrul r. u. de culte și instrucțiune publică a numit și a întărit definitiv în postul de director al școlilor elementare de stat din Nimigea-ungurească pe Martin Iuhos, apoi de învățător definitiv la școala elementară de stat din Mociu a numit pe Ioan Benczédi. — Comitele-suprem al comitatului Hunedoara a numit pe proprietarul Albert Czintei, de căpitan de poliție în Hunedoara.

Maghiarizări de nume. „Budapesti Közlöny“ publică următoarele schimbări de nume: Ignatie Löwinger în „Szabó“; Eduard Weisz în „Fehér“; Iacob Isosif Blau în „Balog“; Mihail Kuhár în „Kubinyi“.

Ca reprezentanți municipali în comitatul Hunedoarei au fost aleși anul trecut în Noemvrie: în cercul Pui: Bela Fáy și Carol Maksay; în Racaș die: Ludovic Csucs; în Rapoltul-mare: Isosif Balogh; în Oréștie: Ioan Lăzăroi; în Vața-de-șos: Dr. Maurițiu Büchler; în Sălășul-de-sus: Carol Fekete și Petru Itu. În Pesceana au fost aleși Avel Pop Bociat, Zoltan Brazovai și Iuliu Fodor, dar' alegerea acestora nu s'a verificat, deoarece fiind vacante 2 locuri pe câte un an și un loc pe 3 ani, președintele Nălăczzi Akos a pus pe amicul șeu Iuliu Fodor în locul cel pe 3 ani, cu toate-că acesta a căpătat cele mai puține voturi.

Școala arsă. În comuna Cricău, în comitatul Târnavei-de-șos, a ars zilele aceste școala românească. Focul s'a iscat din nebăgarea de seamă a școliarilor.

Arderea unei mori. Din Arad se telegrafează, că alaltăieri dimineața a ars moara de vapor din Curtici. Moara a fost proprietatea lui Isosif Knopfmacher și a fost asigurată pe 11.000 franci.

Podul pe Streiu, la drumul ce duce din Hațeg către Sânta-Mărie, e gata. A fost lipsă de acel pod și e bine că s'a făcut, dar' e rău că acest pod e unicul pod cu vază în comitatul Hunedoarei. Mai ales pen-S-Mărieni e rău, deoare-ce acest pod servește chiar comunicațiune cu țarina lor. Vama încă nu e satorită, căci regulamentul de vamă e tot la ministrul pentru aprobare.

Cardinalul Haynald a dăruit herbariul șeu, care a fost prețuit de oameni competenți cu 100.000 fl., museului național din Budapesta. Secțiunea botanică a museului, primind acest dar, a ajuns să aibă un herbariu cum nu se află multe în Europa.

Balul juriștilor din Pojon a fost cercetat de multă lume, Archiducele Isosif însă nu a luat parte la bal. Pentru-ca să se vadă, că aceasta n'a făcut-o Archiducele din ceva sentiment antimaghiar, ci numai pentru demonstrațiunile antiaustriace ale juriștilor, la balul reuniunii de cultură maghiară a lua parte atât Archiducele Isosif, cât și corpul ofiteresc.

Pentru cei căduți în 1864. Ni-se comunică șcirea, că contele Eric Attems va merge în luna lui Februarie la Schleswig, pentru a asista la sêrbarea comemorativă ce o arangează cetățenii din Schleswig—Holstein cu prilegiul jubileului de 25 ani dela eliberarea lor. Contele Attems, care a luat parte activă la luptele Austrieilor dela Selk, Oversee și Neuwer, va duce cu sine semnele de aducere aminte pentru cei căduți în 1864 în luptele amintite, precum canuni de flori etc., care le va primi spre acest sfârșit dela cetățenii sau corporațiunii din monarhie. Luăm și noi notați despre aceasta, considerând, că și frații de ai nostri zac în mormintele dela localități amintite, cu observarea, că adresa dlui conte este până la

după motivul, dela care își începe cercetările sale; poesia îl ocupă mai mult. De aceea aflui cu cale să nu mă opresc atâtea la partea aceasta a premiselor lui Laocoon, ci să trec repede la poesia. (Va urma).

Impresii de lectură.

(Urmare și fine.)

Biserica învățătoare e personificată în preotul Vasilie Mărginean. Dela înălțimea amvonului el apare ca și profetul neamului românesc, care întrunesc în sine patriotismul și tăria credinței lui Isaia cu sentimentul nobil, elegic al lui Ieremia, ce dă cuvântărilor sale coloritul unei poezii sfinte.

Cuvântul, cu care deschide anul școlastic, e opera civilizațiunii triumfătoare, — calea ei e școala. *In hoc signo vinces.*

Însă nu rămâne la cuvânt. Credința fără de fapte e moartă. Arde casa orfanilor Antonii și Tereziu Cerbu. Preotul preface odichna sêrbătorii Archangelilor în lucru spre lauda lui D-șeu. Adună poporul la lucru și reedifică casa orfanilor, ca să împlinescă iubirea națională și creștinească.

Preotul nu e legat de popor numai cu funcțiunea, ca și funcționarul de profesiune, ci cu sufletul, cu vieța sa: „Dela cuibul de curuz până la fericirea națiunii se întinde calea cea lungă și grea ce trebuie să o calce preotul unui sfânt altar românesc. Este o întreprindere măreață, de erou și de martir, și oare se cade să avem? Sau de unde să ne luăm curagiul a purcede? Neapărat se cade și-l vom lua de unde ni-s'a dat misiunea! Nici o îndoială.“

De aici purcede la armonia dintre cartea naturii și cartea legii noastre, perturbată de ignotitudinea naturalistilor necalificați și a preoților hiperzeleși ori ignoranți. El aleargă la câmp să cetească din cartea naturii și să o explice ca și pe o sfântă evanghelie.

Dar' preotul nu poate lipsi nici dela opera umanismului. El împlinesce misiunile tagmei sale, formează o reuniune de temperanță contra alcoolismului mortifer.

Cu un cuvânt priveghiază cu vreme și fără de vreme asupra turmei sale, ca pe toți să-și mântuească.

În sfârșit încheie anul școlastic cu cuvântarea despre limbă și origine, o sacră inspirațiune, vrednică de un apostol al națiunii românești.

„Școala este ficia primogenită a bisericii. Cine desconsideră și supără ficia, oare — ier-tați-mi să întreb așa — cu ce față va merge a se presenta la mama celei desconsiderate!“

Eugen Umbrean este dascălul κα εφοφύλ. El împreună armonie în opera sa culturală: biserica cu religiunea, familia cu iubirea și școala cu învățătura. Fiecare familie creștină e o mică biserică și o școală mică, zice dînsul.

În 17 prelegeri rezolvă problemele sociale vitale pentru poporul nostru. Deoparte cele economice, cum sânt: finance, agricultură și vite, pomicultura, industria, comerțul, institute de credit și de economii; de altă parte cele estetice, etice, igienice: curățenia, fumatul, locuințele, caracterele de școlari, expropriații, orfanul.

Fiecare problemă e rezolvată aici științific, încât fiecare prelegere e un capitol din istoria culturii până la stadiul actualității.

„Postul și ajunul“ sânt obiecte de disciplină bisericăscă, stabilite sub influența ascetismului ereditar din motive etice și sanitare. Încât privește însă vegetarianismul urgat de dl E. Umbrean, nu am nimic în contră, vor fi și de aceia, căroră le va prii; dar' nu se poate întemeia fiziologie, căci structura dinților omenesci nu e nici pur vegetariană, nici pur carnivoră, ci alcătuită pentru amândouă, și așa cred eu, că aceasta normează vieța omului, ear' nu excepțiunile vegetariene de un caracter subiectiv; cu atât mai puțin însă se poate face forță S. Scripturi în interesul vegetarianismului, atunci când afirmă, că nicăiri nu se vede, că Dumnezeu ar fi avisat de dreptul pe oameni la carne, căci prelângă cuvintele lui Moise din Gen. 1, 29. „Iată am dat vouă toată iarba purtând sămânță, și tot pomul purtând sămânță, aceasta vouă spre mâncare“ dară altum nu oprese dreptul la carne, tot Moise în Gen 9, 3 chiar avesează pe om la carne cu cuvintele lămurite: „Tot ce se mișcă și viează va fi vouă de mâncare, că pe legumile verzi le-am dat vouă toate“.

O prelegere tractează „Pământul“. Emil Zola, cinicul naturalist, în romanul șeu „Pământul“ tractează obiectul șeu din punct de vedere materialist, ca și obiect de moștenire. Pentru acest pământ se comit fărădelegile cele mai infernale între moștenitori, până la omorirea și arderea părintelui lor de viu. „Pământul“ lui Zola e un blăstem pentru omenie.

Pământul lui E. Umbrean e sfânt, întru care se binecuvântă omenimea. La el Iuniu Brut, având să asimileze la sărutarea mamei sale sărută pământul, pe cuvânt, că țărina pământului este mama tuturor.

La pășirea noastră pe pământ ne face responsabili pentru taina mirului, cu care ni-s'au uns tălpile să umblăm în cărările lui D-șeu.

„Natiunea română,“ zice apoi Umbrean în inspirația sa — „viețuesce de aproape două mii de ani pe acest pământ ce-l posedă astăzi. Înainte de noi locurile aceste au pușinii istorie. Încă mai pușine sânt rămășițele, de pe care am conclud, că au locuit aici oameni încă în timpul anteistoric sau preistoric. Din aceste înțelegem, că cei-ce dorm în pământul nostru sânt mai toți părinți ai noștri. În privința aceasta Orientul Europei n'are alt popor să se măsure cu noi, fie la vechimea în patrie, fie la cel șir lung de străbuni. Noi, mai presus de ori-care altă națiune, avem o patrie sfântă; ne-au sfîșit-o osemintele străbunilor; este un sacru altar. Și când stăm la altarul părinților, punând pomeni și înălțând în rugăciuni, gata la moment a ni-l apăra cu vieța, atunci cine se fie acel străin așa barbar și crudel să deneghe Românilor amorul de patrie și patriotism? Doară el scie stima mai mult țărina părinților mei? El simte pietate mai mare pentru generațiunile ce poate le-a insultat? Dacă eu nu sânt patrioț și de aici, atunci cine este patrioț și de aici? El, care nu-și are aici sfinți, părinți?!

„Respicie finem!“

Materialismul nasce canibali; eticismul sfinți și eroi!“

La rîndul ei domnișoara învățătoare Viorean din istoria civilizațiunii construesce idealul misiunii femeiesci specială românești și încheie cu apelativul: „Cugetați mirese“ —

Nicodim.

26 n. l. c. in Leechwald, Graz, până la 29 l. c. în Viena I. Wollzeile 31, până la 2 Februarie în Hamburg, Klopstokgasse, ear' după aceea în Schleswig. Se recomandă a trimite din contul numai pantile cu inscripțiune și a-l ruga să îngrijască singur procurarea cunilor, ceea-ce — scim pozitiv — dl conte va face bucuros.

Carmen Sylva a făcut să se imprime la Londra o splendidă ediție din operele sale în limba engleză, a cărei traducere a fost făcută decătră dl de Brown, membru al colegiului academice englez.

Voluntariatul de un an în România. Dl general Manu, ministrul de război, a făcut un proiect de lege privitor la voluntariatul balaureașilor. După acest proiect, termenul de șese luni s'ar mări la un an. În cele din urmă trei luni voluntarii vor fi ținuți a urma nise cursuri speciale la școala militară. Examenul de oficer în rezervă se va face după terminarea anului. În cas de nereușită la examen, candidatul va avè să mai servească trei luni.

Dl Victor Babeș va publica în curând la Paris o nouă ediție a tratatului său de bacteriologie, lucrat în colaborație cu dl prof. P. Cornil dela facultatea de medicină din Paris. Această ediție va conține o mulțime de alte descoperiri noue făcute de curând.

Greutatea echipamentului infanteriștilor. Dintr'o asemănare între greutatea echipamentelor pedestrașilor în deosebite armate rezultă, că infanteriștii englez are să poarte cel mai ușor, ear' infanteriștii elvețianii cel mai greu echipament, adică 26'885 și 30'947 chilogramme. Împovărarea întreagă a infanteriștilor francez face anume 27'739, a celui german 29'856, a celui rusesc 28'592, a celui italian 30.5 chilogramme. Austro-Ungaria stă cu 27'811 chilogramme între Franța și Rusia.

Meetingul de pace din Neapol a decurs în liniște; mai mulți oratori au vorbit în sens radical. În sfârșit s'a primit ordinea zilei, care accentuează voința adunării, de a promova idealul națiunilor moderne, care se nisuesc a forma o ligă, spre a aduce la valoare drepturile și interesele suveranității naționale în cazul unui război ori al unei alianțe.

Exarchul bulgar din Constantinopol a declarat într'o convorbire cu Marele-Visir, că el se alătură la procedura sinodului bulgar față cu guvernul din Sofia.

„Asociațiunea transilvană“.

Nr. 249/1889. Proces verbal, al comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, luat în ședința dela 4 Ianuarie n. 1888.

Președinte: George Baritiu. Membrii prezenți: David Br. Ursu, Dr. II. Pușcariu, Ioan Hannia, E. Măcellariu. I. Popescu, Z. Boiu, Parteniu Cosma. Secretar: Dr. I. Crișian.

Nr. 1. Dl Seb. P. Radu, prof. gimnasia în Blaj, care de prezent petrece în Budapesta, spre a se pregăti la facerea rigoroaselor, se roagă să i-se permită a răspunde taxa de membru pro 1888 după-ce va se reîntrae în Blaj, dar' și până atunci se fie considerat de membru al „Asociațiunii“. Ex. Numărul 373/1888.

Nr. 2. Tipografia arhidieceșană prezentă 2 conturi, unul de 627 fl. 09 cr. v. a. pentru tipărirea și expedarea organului „Asociațiunii“, „Transilvania“ în anul 1888, și unul de 6 fl. 70 cr. pentru tipărirea unor formule și a programelor pentru adunarea generală a „Asociațiunii“ din 1888. Ex. Nr. 377 și 378 ex 1888.

Suma de 627 fl. 09 cr. v. a., precum și cea de 6 fl. 70 cr. v. a., se avisează la casa pentru a fi plătite: anumiți 627 fl. 09 cr. din pozițiunea bugetului menită pentru tipărirea foii „Transilvania“, ear' 6 fl. 70 cr. având a se pune în contul speselor neprevăzute.

Nr. 3. „Reuniunea învățătorilor români gr.-or. din districtul VIII. de învățământ al Reghinului“, înființată la 1882, se roagă a se da gratuit pe seama bibliotecii ei câte un exemplar din foia „Transilvania“ de pe anii trecuți. (Ex. Nr. 386/1888).

Cererea se încuviințează întrucât vor permite împrigiurările.

Nr. 4. Ioan Ratiu, student de clasa a VI-a gimn. în Cluj și stipendist al „Asociațiunii“, își motivează sporul făcut în studii în decursul l-lui cwartal al anului școlar curent. (Ex. Nr. 387/1888).

Spre știință. Nr. 5. Dl profesor sem. G. Dima, având de a mai primi onorarul pe luna Iunie a anului școlar 1887/8 în suma de 25 fl. v. a. pentru instrucțiunea în piano a 5 eleve din internatul școlii „Asociațiunii“, se roagă, ca comitetul să dispună a i-se plăti numita sumă. (Ex. Nr. 388/1888).

Și până se va finaliza afacerea cu depunerea socoteliilor pe anul școlar trecut din partea fostului director al școlii „Asociațiunii“, suma de 25 fl. v. a. cerută de dl profesor G.

Dima se asemează la casa spre a fi plătită în contul rațiociniului școlii pe anul școlar 1887/8.

Nr. 6. Aurel Pap, învățăcel de păpușcar în Dej și tost stipendist al „Asociațiunii“, se roagă a i-se acorda și pe viitor ajutorul avut, deoarece el a părăsit pe măiestrul său de mai înainte și a intrat la altul din cauza tractamentului său, și că nu era pus la învățătura meseriei, ci la alte servicii, el însă nu avuse de scop a părăsi meseria, ci numai a se muta la alt măiestru, la care se poate învăța, precum a și făcut. La cerere, învățăcelul Pap alătură și o cuitanță pentru rata din urmă ce i-ar compete pe anul expirat 1888. (Ex. Nr. 392/1888).

Cererea se încuviințează, acordându-i-se petentului ajutorul avut și pentru viitor, cu acel adaus, că de acest ajutor se va pute bucura numai cu începere dela 1 Ianuarie a. c. după-ce o parte din jumătatea a doua a anului trecut a petrecut-o acasă. (Va urma.)

Posta redacțiunii.

Pădureanul în B. A. Publicăm cu cea mai mare plăcere corespondențe despre producțiunile și petrecherile sociale din orașele noastre, dar' nu în extensiune atât de mare. Corespondența d-tale e de 14 jumătăți de coală scrise pe o pagină! Despre o simplă producțiune a unui cor vocal! A patra parte ar fi deja mai mult ca destul! Avis și altor corespondenți.

Din public.*)

Mulțumită publică.

Faptele mărețe chiar și numai enarate, încă sunt elevatoare de inimă; dar' atunci, când le vedem cu ochii și le prindem cu mâna, entuziasmul se ridică la culme. În un atare entuziasm a pus pe membrii societății de lectură „Inocențiu Micu Clain“ a teologilor din Blaj laudabila faptă a dlui Ioan Bozac, cooperator în Sâmbotelec, care ne-a făcut onoarea, oferindu-se de membru fundator al societății noastre, solvind odată pentru totdeauna taxa de 10 fl. v. a. Valoroasă este această faptă pentru societatea noastră, căci ea contribuie în mod considerabil la ușurarea greutăților ce a întimpinat și întimpină această societate întru prosperarea și ținerea și a ei la rangul, în care se țin și alte societăți de asemenea categorie.

Drept aceea subscrișii, în numele societății „In. M. Clain“, nu putem să nu dăm expresiune sentimentelor noastre de mulțumită și pe această cale față cu dl I. Bozac pentru această onoare și binefacere ce ne-a prestat. Bucură-Te vrednice părinte de bucuria noastră; bucură-Te, că posteritatea Te va binecuvânta. De ce cerul, ca fapta Dniei-Tale să afe mulți imitatori, ceea-ce sperăm.

Pentru societatea de lectură „Inocențiu Micu Clain“ a teologilor din Blaj:

Ioan Babușiu, preș. Aurel C. Domșa, secretar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această redacția nu primesce răspunsuri.

POSTĂ ULTIMĂ.

Budapesta, 23 Ianuarie n. Partidul independent a propus un amandament la legea militară, după care armata ar avè să depună jurământul pe constituție.

Lemberg, 23 Ianuarie n. Ieri a avut loc un serviciu divin din incidentul aniversării războalei poloneze.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 24 Ianuarie n. Casa deputaților. Ditră și Hevessy au vorbit contra proiectului de lege militară, Rosner pentru și contele Eugen Zichy ear' contra. Când acest din urmă a terminat vorbirea, contele Ludovic Tisza a părăsit sala. Unele voci au strigat: „Bine faci, că te duci“, ear' Tisza a răspuns: „Fac ce vreau“. După aceasta s'a născut o larmă mare, încât presidentul a fost silit să suspendeze ședința pe 5 minute.

București, 24 Ianuarie n. În cameră s'a început desbaterea asupra proiectului lui Blaremburg pentru reînființarea franco-porturilor. Guvernul este contra proiectului.

Belgrad, 24 Ianuarie n. În cerurile partidului progresiștilor domnesce iritație mare, din cauză că Miia-tovici a iesit din partid. Mulți membri distinși ai partidului vor urma exemplul lui. Este probabil, că Miia-tovici va intra în cabinetul radical.

Newyork, 24 Ianuarie n. (Scirea lui „Herald.“) Între Germania și America-de-Nord s'a făcut un aranjament definitiv în privința insulelor Samoa.

Bibliografie.

A apărut în editura „Institutului tipografic“, societate pe acți în Sibiu: Arghir și Elena.

Istoria preafrumosului ficior de craiu și a preafrumoasei fete măiestre cu pèrul de aur. Adecă: o închipuire, sub care se înțelege luarea Ardealului prin Traian, împèratul Romei.

„Transilvania“. Foia „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“. Anul XXII. Nrul 1—2 dela 1—15 Ianuarie conține: Cincisprezece ani din activitatea „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ (fine.) — Familia la diferite popoare. — Bibliografie ca recensiuine. — Sciri dela școala superioară de fete cu internat, înființată decătră „Asociațiunea transilvană“. — Literatură. — Procese verbale ale comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, luate în ședințele dela 1 și 6 Decemvrie n. 1888 și 4 Ianuarie 1889. — Necroloage. — Bibliografie. — Posta redacțiunii. — Anonț de prenumerațiune.

„Preotul Român“. Diar bisericesc, școlastic și literar. Anul XV. Apare în Gherla odată pe lună în broșuri de câte 2 1/2—3 1/2 coale. Proprietar, redactor și editor N. F. Negrutiu. — Nr. 1 dela 1 Ianuarie conține: Ioan Fekete Negrutiu (portretul, viața și activitatea lui). — Studiu din Dreptul canonic, de I. Papiu. — Despre Sacramentalia. — Predică pe sèrbătoarea Tăierii împregiur a Domnului nostru Isus Christos, de I. Borogiu. — Predică pe sèrbătoarea celor trei Sfinți Arhieri, de Vasile Criste. — Reminiscențe din viața reșosatului canonic I. F. Negrutiu, de Ioan Papiriu Pop. — Bètrânul Tobia (consilii practice), de A. C. Domșia. — Casuri de resolvat. — Varietăți.

„Amicul Familiei“. Diar beletristic și literar cu ilustrațiuni. Apare de două-ori pe lună în Gherla în mărime de câte 2—3 coale. Redactor și editor: N. F. Negrutiu. — Cu 1 Ianuarie acest diar a intrat în anul XIII. al existenței sale. Nr. 1 are următorul cuprins: Ioan Fekete Negrutiu (portretul, activitatea și biografia lui). — Influența mândrei, (novela) de Paulina Rovinar. — Ajunul, (schită) de Emilia Lungu-Puhallo. — Cine sânt? (poesie în prosă) de Traian H. Pop. — Pentru trații istro-români, de Dr. Gregoriu Silași. — Diamantul (conversațiune) și Iubiază, (poesie) de Iosif Popescu. — Românel (poesie), de G. Simu. — Vino la sinu-mi . . . , (poesie) de V. B. Munteșcu. — Diverse. — Mare concurs (o ghicitoră silabică cu premiu de deslegare o acțiune dela „Albina“ sau un cal de călărit). — Glume (cu ilustrațiuni). — La numărul acesta se află alăturat și un supliment, în care se cuprinde finea romanului „Județul“, de Th. Alexi.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Edicte:

A se insinua pretensiunile în 45 de zile: — la rēmasul după Sofia Lang născută Tajber (din Bichiș), vèd. lui Francisc Nagy la tribunalul reg. din Bichiș-Giula; — la rēmasul după Elisabeta Stenzel născută Wolff la tribunalul reg. din Sibiu.

Posturi vacante:

— Un post de subnotar la judecătoria cerc. din Sânt-Miclēușul-mare, cu salariu de 500 fl. și relut de cwartir 100 fl. — A se adresa până în 2 Februarie n. c. la autoritățile competente.

— Un post de subjude reg. la judecătoria cercuală din Dunaszerdahely. — A se adresa la autoritățile competente.

— Un post de practicant în drept cu diurnă la judecătoria cerc. din Canija-mare. — A se adresa la autoritățile competente.

LOTERIE.

Tragerea din 23 Ianuarie st. n. Brunn: 59 88 4 84 45.

Călindarul zilei.

13/25 Ianuarie.

Iulian: Martirul Ermilii. Gregorian: Întoarce. lui Paul. Soarele: răsare 7.35, apune 4.51.

Buletin meteorologic.

Table with 4 columns: Presiunea atmosferică în mm. (727.3), Diferența de presiune (+6.0), Temperatura aerului în Celsius (-1.6), Maximul și minimul de temperatură (-1.6 - 6.4), Direcția și vântul (SO).

Din țeară, 22 Ianuarie, 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile (Budapesta, Sătmăr, Cluj, Orșova, Timișoara, Arad, Pauciova), Presiune atmosferică în mm. (765-766), Temperatura în Celsius (3.5-4.5), Vântul (direcția și tăria).

Economie.

Lista obligațiunilor cu premii a institutului de credit fonciar în Sibiu, care au fost trase la sorți ieri în 23 a. l. c.

Table with 6 columns: Nr. (1043-1998), Valori numerice (1043-1998).

Table with 6 columns: Nr. (2031-2995), Valori numerice (2031-2995).

Table with 6 columns: Nr. (3071-3925), Valori numerice (3071-3925).

Aceste obligațiuni cu premii se vor pute schimba la casa institutului cu sume ridicate la 110 fl., 55 fl. și 33 fl.

Dintre cele sorțite în anii trecuți au rēmas eridicate obligațiunile:

Table with 2 columns: Nr. (1350-4096), Valori numerice (1350-4096).

O adunare de vinicultori sèrbi s'a convocat decătră ministrul de agricultură din Sèrbia, ca să facă probe cu vinurile sèrbesci. Toate vinurile din țeară au să fie cercetate și prețuite. Pentru cei interesați de a cunoaște vinurile sèrbesci, aceasta e o ocaziune foarte potrivită de a lua parte la adunare și de a se pune în legătură cu producătorii.

Insolvențe. Reuniunea creditorilor din Viena anunță următoarele insolvențe: Iacob Friedmann, comerciant în Eperjes. Iosif Nuszbaumer, comerciant de mărfuri de joc pentru băieți în Salzburg. Rosa Weindinger în Viena. Iuliu Hammer, băcan în Viena. Sali Krób, firmă comercială în Beregszász. Arnold Eibenschütz, comerciant în Beodra. Iosif Predan, comerciant în Erlau. Francisc Hofhaus, băcan în Brunn. Tina Teofanovics, comerciantă în Zombor. Schiller în Viena.

Prețul mărfurilor.

Piața din Făgăraș, 18 Ianuarie. Grâu frumos hectolitra fl. 4.80 până fl. 5.25; grâu mestec fl. 3.— până fl. 3.60; sècara fl. 2.60 până fl. 2.80; cucuruzul fl. — până fl. —; ovèșul fl. 1.70 până fl. 1.90; sèmentă de cânepă fl. 5.— până fl. 6.—; sèmentă de in fl. 9.— până fl. 10.—; fasolea fl. 5.— până fl. 6.—; mazerea fl. 5.— până fl. 6.—; linteia fl. 8.— până fl. 9.—; crumpenele fl. 1.— până fl. 1.30; mălaiul fl. 8.— până fl. 9.—; sèu brut 100 chile fl. 18 până fl. —.20; unsoreau de porc 65, slănilă 60—75; cânepa fl. 25.— până 35.—. Un chilo carne de porc 40 cr.; carne de vită 28 cr.; carne de vètel 26 cr.; carne de mel 24 cr.; ouă 5 cu 10 cr., chim fl. — până fl. —; lumini turnate de sèu — cr. până 40 cr.

Țirgul de rāmători în Steinbruch. În 22 Ianuarie n. s'a notat: unguresci bătrâni gre 49 — până 50 — cr., unguresci grei, tineri 51. — cr. până 52 — cr., de mijloc 52 — cr. până 52 1/2 cr. ușori 49 — cr., până 50 — cr., marfă țèrănească, gre 48 1/2 cr., până 49 1/2 cr., de mijloc 51 — cr., până 52 — cr., ușori 49 — cr. până 50 — cr., românesci, de Bakony, grei 51 — cr. până 51 1/2 cr., transito, de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr., până — cr., transito sèrbesci grei 48 — cr. până 49 — cr., transito de mijloc 47 — cr. până 47 1/2 cr., transito ușori 44 cr. până 46 — cr., îngrășăți ughindă — cr. până — cr. per 4% cumpenți dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 22 Ian. 1889.

Table with multiple columns: Sèmișaje, Prețul per 100 chilogr., Cămbia pe 100 chilogr., etc. Includes rows for Grâu, Sècară, Orz, Ovèșe, Căcuruz, Hrișcă, Mărfuri pe termen, etc.

Table with 2 columns: Cursul pieței din Sibiu, Valori numerice (58.—, 68.—, etc.).

Table with 2 columns: Bursa de Budapesta, Valori numerice (101.30, 93.70, etc.).

Table with 2 columns: Bursa de Viena, Valori numerice (101.35, 93.70, etc.).

Table with 2 columns: Bursa de București, Valori numerice (95.1/2, 96.—, etc.).

Table with 2 columns: Bursa de București, Valori numerice (99 1/2, 96.—, etc.).

Table with 2 columns: Bursa de București, Valori numerice (99 1/2, 96.—, etc.).

Table with 2 columns: Bursa de București, Valori numerice (94.1/2, 102.—, etc.).

Redactor responsabil: Septimiu Albini.

INSTITUT TIPOGRAFIC ÎN SIBIIU.

A ieșit de sub tipar cu litere latine:

ARGHIR ȘI ELENA.

Istoria

preafumosului fecior de craiu și a preafrumoasei fete măiestre cu părul de aur.

Adecă:

o închipuire, sub care se înțelege luarea Ardealului prin Traian cesarul Romei.

Prețul 20 cr. = 50 bani.

DESPRE JURISDICTIUNI,

și articolul de lege XXIII. din anul 1886, DESPRE PROCEDURA DISCIPLINARĂ.

Prețul 40 cr. v. a.

Nr. 28.506/VI. b.

Ordonanțe ministeriale

pentru introducerea legii comunale (Art. XXII. din 1886.)

Prețul 12 cr. v. a.

DESPRE COMUNE

Cu explicațiuni și notițe de orientare.

Prețul 40 cr. v. a.

INSTITUT TIPOGRAFIC în Sibiiu.

DICTIONAR

român-germân și germân-român

Sab. Pop. Barciannu,

odin. paroch gr.-or. în Rășinari, asesor consistorial etc.

Revidat și completat

de Dr. D. P. Barciannu.

Partea I. Română-germână.

704 pagini.

Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.

Partea II. Germână-română.

1152 pagini.

Prețul 3 fl. 80 cr. v. a. = 10 lei.

Depozit general

pentru România la librăria lui

Alexandru Degenmann,

București, Calea Victoriei 53.

NB. Pentru trimiterea prin post 20 cr. v. a. de exemplar.

Institutul tipografic în Sibiiu.

Strada Cisnădiei Nr. 3.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- 1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici... 2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni... 3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera... 4. Pipăruș Pătru. Poveste de I. T. Mera... 5. Păcală și tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan... 6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu... 7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima... 8. Colăcăritul. Obiceiurile țăranilor români... 9. Fiica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan... 10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan... 11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni... 12. Îndărățul. Poveste de Silvestru Moldovan... 13. Blăstem de mamă. Legenda populară... 14. Bunica de Bojena Némcová... 15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima... 16. Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri... 17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc... 18. Căldărușa cu trei picioare. Poveste franceză... 19. Cenușoara. Poveste de I. T. Mera... 20. Un pețitor îndărățnic. Novela de Björnstjerne Björnson... 21. Prietenul meu Vântură-Teară. Din novelele californiene... 22. Scăpăratoarea. Din povestile lui Andersen... 23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc... 24. Strigoaica. Din fantasiile lui Nicolae Gogol... 25. Draga mamei. Baladă de George Coșbuc... 26. Taina unei vieți. De Björnstjerne Björnson... 27. Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol... 28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici... 29. Sgarăitul. Comedie de Molière... 30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan... 31. Nusciu-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanul“... 32. Dina-împărăteasă și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanul“... 33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc... 34. Spice de aur. Culese de dascălul Ioan P. Lazar... 35. Un idil în Roșeni. Novela de Bret Harte... 36. Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța... 37. Princesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu... 38. Dina mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța... 39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța... 40. O partidă în patru. De Antonio Ghislanzoni... 41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni... 42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța... 43. Mica Fădăță. De George Sand... 44. Rusalin păcurarul. Poveste de Nicolae Trimbițoiu... 45. Roma învinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi... O sută de ani. De Ioan Slavici.

Numai de Vineri în 25 până Marți în 29 l. c. a se vedea!

Nou! Surprindător! Nou!

Cei mai uriași copii din Europa

surorile uriașe

Olga și Iulia.

Olga e de 13 ani, 275 punți, Iulia e de 9 ani, 200 punți. A se vedea:

Piața mare în prăvălia Nr. 19.

Deschisă dela 10 oare dimineața până la 8 oare seara. Prețul intrării locul I. 20 cr., locul al II-lea 10 cr.

Pentru cercetare numeroasă se roagă

[671] 1-3

OLGA ȘI IULIA.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1888.

Table with multiple columns showing train routes and fares between cities like Budapest, Arad, Teiuș, Sibiu, and others. Includes sub-sections for various lines and stations.

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oărele de noapte.